

Dosarul nr.2ra-1234/22
2-18007911-01-2ra-02092022

Prima instanță - Judecătoria Cimișlia, sediul Central (jud.: I. Volcovschi)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Comrat (jud.: D. Fujenco, A. Mirnov, M. Sobor)

Î N C H E I E R E

26 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Școala Profesională or. Cimișlia, reprezentată de avocatul Rusu Serghei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Școala Profesională Cimișlia împotriva lui Suhan Sergiu, Suhan Viorica privind încasarea sumei restante pentru servicii de consum, și **acțiunea reconvențională** înaintată de Suhan Sergiu către Școala Profesională Cimișlia, intervenientului accesoriu Ministerul Educației și Cercetării (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării) intervenientului accesoriu Suhan Viorica privind excluderea sumei și sintagmelor din contractul de locațiune privind prestarea serviciilor comunale,

împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021, prin care s-a respins apelul declarat de Școala Profesională or. Cimișlia și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Cimișlia, sediul Central din 16 iulie 2020

c o n s t a t ă :

La 17 iulie 2018, Școala Profesională din or. Cimișlia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Suhan Sergiu privind încasarea sumei restante pentru servicii de consum.

În motivare, a invocat că Suhan Sergiu cu familia a fost cazat în căminul Școlii Profesionale din or. Cimișlia în anul 2017 conform contractului nr.06 din 03 ianuarie 2017 și nr. 07 din 03 ianuarie 2017, care au expirat la data de 31 decembrie 2017.

Potrivit Hotărârii Guvernului a Republicii Moldova nr.74 din 25.01.2007 pct.19 și Regulamentul privind funcționarea căminului școlii, beneficiarul de loc în cămin, cu excepția elevilor, și administrația instituției de învățământ semnează un contract de locațiune, care cuprinde drepturile și obligațiunile părților, modalitățile de achitare a taxei de locațiune.

Fiecărui locatar i se eliberează un contract de locațiune, în care este specificat numărul încăperii locuibile în cămin și termenul pentru care se

repartizează această încăpere.

Iar pct. 18 al Hotărârii Guvernului și deciziei Comisiei de cazare, locurile în cămin se repartizează pentru un an de studii.

Reclamantul a indicat că Suhan Sergiu ignoră aceste cerințe comune pentru toți locuitorii căminului, necătând la repetatele avizări orale și în scris, fiind nevoie că prin scrisorile nr. 112 și 113 din 14.03.2018 să fie informat și atenționat despre necesitatea de a se conforma cerințelor în privința semnării contractului în cauză, să achite plata pentru trai și serviciile comunale sau să elibereze spațiul ocupat.

Până în prezent pârâtul continuă să locuiască ilegal, cu rea-credință respinge toate cerințele legale.

La 04 ianuarie 2019, Suhan Sergiu a declarat cerere reconvențională.

În motivarea cererii reconvenționale a menționat faptul, că conform p. 3.1 al contractelor pentru anul 2016 și 2017 plata pentru chirie și serviciile comunale se efectuează în conformitate cu anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr.99 din 30.01.2007 fiind stabilită pentru anul 2016 în mărime de 875 lei/luna, preț care acoperă și consumurile de 150 kw/h energie electrică, 5m³ apă și canalizare, deșeuri solide și energie termică, și modificat prin acordul adițional din 18.11.2016 la 1225 lei/lună, preț care acoperă și consumurile de 210 kw/h energie electrică, 7m³ apă și canalizare, deșeuri solide și energie termică.

Pentru anul 2017, prețul a fost majorat la 1635 lei/lună, preț care acoperă și consumurile de 210 kw/h energie electrică, 7m³ apă și canalizare, deșeuri solide și energie termică.

În luna aprilie 2017 prin Hotărârea Guvernului nr. 230 din 14.04.2017 se introduc mai multe modificări în Hotărârea Guvernului 99 din 30.01.2007 printre care se completează cu următorul alineat: „Pentru spațiile ocupate de angajații instituției și de alte categorii de personal din domeniul educației în care sunt instalate echipamente de măsurare individuale, taxa de cazare lunară va constitui 30% din costul calculat conform anexei nr. 1 3 la prezenta hotărâre, cu condiția achitării separate de către aceștia a consumurilor conform echipamentelor de măsurare individuală și asumării tuturor cheltuielilor de întreținere a încăperilor conform contractului de locațiune”.

Astfel, prin demersul înregistrat sub nr. 94 din 05.06.2017 a cerut să i se efectueze recalcul în conformitate cu Hotărârea Guvernului, invocând argumentele că atât subsemnatul cât și soția acestuia sunt angajați în sistemul de învățământ.

Prin scrisoarea nr. 134 din 23.06.2017 Școala Profesională a indicat că va întocmi un acord adițional după aprobarea calculului de către Minister de resort.

Pentru anul 2018, contractual a fost semnat abia pe 04 aprilie 2018 fiind stabilit un preț de cazare de 440, 40 lei/luna, însă deja abuziv, a fost completat p. 3.2 al contractului cu sintagma ”energia termică conform suprafețelor de cazare, deșeurilor conform numărului de persoane cazate” fiind contrar Hotărârii Guvernului.

Conform calculului taxei de cazare pentru anul 2018, cheltuielile pentru gaz în sumă de 349 391,97 lei sunt deja incluse în formula de calcul prin care se stabilește prețul final de chirie 440,40 lei pentru 54 m² , iar prin pct.1 Hotărârea Guvernului 99 din 30.01.2007 este clar specificat "Se stabilește, începând cu 1 ianuarie 2016, taxa lunară de cazare în cămine... Pentru spațiile ocupate de angajații instituției și de alte categorii de personal din domeniul educației în care

sânt instalate echipamente de măsurare individuale, taxa de cazare lunară va constitui 30% din costul calculat conform anexei nr.1 la prezenta hotărâre, cu condiția achitării separate de către aceștia a consumurilor conform echipamentelor de măsurare individuală și asumării tuturor cheltuielilor de întreținere a încăperilor conform contractului de locațiune".

Cheltuielile pentru gaz (care sunt transformate de către reclamant în cheltuieli pentru energie termică) nu sunt măsurate de echipamente de măsurare individuală.

Aceste cheltuieli nu pot fi atribuite la cheltuieli de întreținere, ci trebuie atribuite la cheltuieli de consum așa cum specifică și formula de calcul (anexa 1 la Hotărârea Guvernului nr. 99 din 30.01.2007).

Totodată un exemplu concret demonstrează că dacă într-o încăpere nu locuiește nimeni echipamentele de măsurare individuală a energiei electrice și apei vor arata consum zero, pe când cheltuielile pentru energia termică sunt echivalente cu acele încăperi în care locuiesc locatarii. Aceiași situație este și cu cheltuielile pentru deșeuri, care deja sunt incluse în calculul inițial și fac parte din cei 440,4 lei/luna.

Reclamantul printr-un calcul suplimentar majorează taxa de cazare din 28.05.2018 fără a încheia un acord adițional în acest sens, ba mai mult ca atât 4 include aceste majorări ca datorii formate de la 01.01.2018 încălcând toate normele legale: art. 887 Cod Civil.

Locatorul poate cere modificarea chiriei numai o dată în an și numai în cazul în care condițiile economice fac că neajustarea să fie inechitabilă.

Suhan Sergiu a invocat că când a cerut efectuarea recalculului prin scrisoarea înregistrată de școală sub nr. 94 din 05.06.2017 i s-a oferit răspunsul nr. 134 din 23.06.2017 prin care școală îl informează că va efectua modificarea prețului și recalcularea doar după aprobarea calculului de către Ministerul Educației și după ce va semna un acord adițional în acest sens.

Calculul taxei de cazare pentru anul 2018 prezentate instanței de către școală prin solicitarea sa din 05.10.2018 nu este coordonat cu Ministerul de resort prin care se încalcă p. 2 al Hotărârii Guvernului nr.99 din 30.01.2007 "Mărirea concretă a taxei de cazare în căminele instituțiilor de stat de învățământ profesional tehnic secundar, profesional tehnic post secundar, superior și de cercetare-dezvoltare se calculează în conformitate cu Metodologia de calcul a taxei de cazare în cămine, specificată în anexa nr. 1, și se aprobă de către conducătorii instituțiilor de învățământ și de cercetare-dezvoltare, prin coordonare prealabilă cu organul ierarhic superior.", or, calculele anilor precedenți (2016 și 2017) sunt coordonate cu Ministerul Educației, (anexate la dosar prin scrisoarea Școlii Profesionale Cimișlia nr. 294 din 29.10.2018).

În perioada ianuarie 2016 - noiembrie 2018 cu regularitate a achitat plata pentru cazare și serviciile comunale conform bonurilor de plată prezentate instanței și a tabelului prezentat instanței de reclamant privind consumurile de facto, suma calculată și plățile efectuate.

Plățile au fost efectuate fără a beneficia de scutirile legale pe care i le oferă Hotărârea Guvernului nr.99 din 30.01.2007 cu modificările din 2017.

Suhan Sergiu a solicitat declararea nulității sintagmei "energia termică conform suprafețelor de cazare, deșeurilor conform numărului de persoane cazate" din p.3.1 al contractului de cazare pentru anul 2018 din 04.04.2018, anularea

pretinselor datorii pentru anul 2018 pentru energie termica, gunoi și a recalculului nelegal pentru chirie efectuat în mai 2018.

Încasarea prejudiciilor materiale în sumă de 9270,54 lei, și a cheltuielilor de judecata.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 16 iulie 2020, acțiunea înaintată de către Școala Profesională Cimișlia către Suhan Sergiu, intervenientul accesoriu Suhan Viorica privind încasarea sumei restante pentru servicii de consum, s-a respins ca neîntemeiată.

Acțiunea reconvențională înaintată de Suhan Sergiu, s-a admis parțial.

S-a declarat nulitatea sintagmei prevăzută la pct. 3.1 din Contractul de chirie a spațiului locativ închiriat între Școala Profesională Cimișlia și Suhan Sergiu, intervenient accesoriu Suhan Viorica, ca fiind contrară normei legale.

S-a dispus încasarea din contul Școlii Profesionale Cimișlia în contul lui Suhan Sergiu a sumei în mărime de 9270,54 lei cu titlul de încasări contrare prevederilor legale prevăzute în pct.3.1 al Contractului de chirie încheiat între părțile litigante.

În rest, pretențiile înaintate de Suhan Sergiu, s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat din contul Școlii Profesionale Cimișlia în contul statului taxa de stat în mărime de 278,11 lei.

La 11 august 2020, Școala Profesională or. Cimișlia a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 16 iulie 2020, solicitând admiterea apelului, casarea, și emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Școala Profesională or. Cimișlia să fie admisă, iar acțiunea reconvențională a lui Suhan Sergiu să fie respinsă.

Prin hotărârea Guvernului nr.117/2021 din 12 august 2021 cu privire la restructurarea administrației publice central de specialitate, s-a modificat denumirea Ministerul Educației, Culturii și Cercetării în Ministerul Educației și Cercetării, fiind reorganizat prin dezmembrarea și crearea Ministerului Culturii separat.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021, s-a respins apelul declarat de Școala Profesională or. Cimișlia și s-a menținut hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul Central din 16 iulie 2020.

La 05 august 2022, Școala Profesională or. Cimișlia a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 30 septembrie 2021 solicitând admiterea acestuia, repunerea în termen a recursului, casarea deciziei instanței de apel și transmiterea cauzei spre rejudecare.

În motivare a invocat, că nu este de acord cu soluția instanței de apel, fiind neîntemeiată și adoptată cu încălcarea normelor de drept material.

Recurentul a susținut că nu a recepționat decizia instanței de apel, fiind vizualizată pe portalul instanței abia la 21 iunie 2022.

La 05 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat la 09 septembrie 2022, potrivit avizelor de recepție de al fila dosarului 26-28 Vol.III.

La 04 octombrie 2022, Ministerul Educației și Cercetării (succesor în drepturi Ministerul Educației, Culturii și Cercetării) a depus referință prin care a susținut recursul depus de Școala Profesională or. Cimișlia.

La 18 octombrie 2022, Suhan Sergiu a depus referință prin care a pledat

pentru inadmisibilitatea recursului în temeiul art. art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Prevederile art. 434 din Codul de procedură civilă stipulează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Școala Profesională or. Cimișlia, reprezentată de avocatul Rusu Serghei urmează a fi considerat inadmisibil din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare a recursului.

La 30 septembrie 2021, Curtea de Apel Comrat a pronunțat dispozitivul deciziei.

Potrivit dovezii de comunicare de la fila dosarului 184, Vol. II, la 26 noiembrie 2021 instanța de apel a comunicat reprezentantului Școlii Profesionale or. Cimișlia decizia motivată prin intermediul oficiului poștal, fiind recepționată contra semnătură la 03 decembrie 2021 (f.d.187 Vol. II).

Totodată, accesând portarul instanțelor de judecată, Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la 25 noiembrie 2021, decizia motivată a instanței de apel a fost publicată și pe pagina web a instanței judecătorești.

Potrivit ștampilei aplicată de coperta dosarului, la 13 decembrie 2021, dosarul a fost deja restituit Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, fiind înregistrată cu numărul de intrare 3-11862.

Deci, reieșind din situația descrisă recurentul a avut posibilitatea de a lua cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel încă începând cu data de 25 noiembrie 2021.

Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului, precum că abia la 21 iunie 2022 a făcut cunoștință cu decizia motivată, or constatările de mai sus, denotă contrariul celor invocate de recurent.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, Școala Profesională or. Cimișlia fiind persoana cea mai cointereseată în soluționarea acestui litigiu, urma să depună diligență necesară pentru declararea căit de atac în termenul prevăzut de lege.

Astfel, de la data când instanța de apel a expediat decizia motivată părților, 26 noiembrie 2021, până la data declarării recursului, 05 august 2022, au trecut mai bine de nouă luni, respectiv acest termen nu poate fi calificat rezonabil pentru contestarea deciziei, dar, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În consecință, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul, la depunerea recursului a încălcat termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În cauza Fabrica de Zahăr din Ghindești S.A. v. Republica Moldova, Curtea

Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcat drepturile companiei reclamante garantate de articolul 6 § 1 și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, după ce Curtea Supremă de Justiție a anulat hotărârea și a acceptat spre examinare un recurs depus tardiv și a dispus reexaminarea cauzei.

Curtea Europeană a notat în cauza Grăjdianu și alții vs Republica Moldova că, la termenele care trebuie respectate pentru utilizarea unei căi de atac au scopul de a asigura îmfăptuirea corectă a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, orice admitere a unei cereri tardive după o perioadă semnificativă de timp și din motive aparent neconvingătoare duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și ar fi contrară dreptului la un tribunal, garantat de Articolul 6 din Convenție (a se vedea Magomedov și alții v. Rusia, nr. 33636/09 și alții 9, §§ 87-89, 28 martie 2017).

Sușținerea recurentului precum că abia la 21 iunie 2022 a cunoscut despre decizia motivată a instanței de apel din 30 septembrie 2021, nu poate fi considerată argument întemeiat în vederea justificării termenului de depunere a recursului, odată ce, decizia motivată a fost expediată recurentului prin intermediul oficiului poștal cu aviz de recepție încă la 26 noiembrie 2021 și tot atunci fiind publicată și pe pagina web a instanței.

Prin urmare, termenul de recurs se calculează de la data la care decizia motivată a fost comunicată părților, adică de la 03 decembrie 2021, și a expirat la 03 februarie 2022, având în vedere că din materialele dosarului se atestă recepționării contra semnătură a actului procedural.

Astfel, recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare, prin depunerea în termen a cererii de recurs.

Respectiv, din motivul nerespectării de către partea obligată la îndeplinirea actului de procedură în termenului legal prevăzut de lege, intervine decăderea.

Prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilesc că ține de obligația părții de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță, și de a contesta în termen hotărârea judecătorească (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Grăjdianu și alții contra Moldovei, a constatat în cererea Boșcăneanu (nr. 45822/12), că reclamantul a obținut, în prima instanță și în instanța de apel hotărâri în favoarea sa, care în lipsa unor contestații formulate de părțile adverse în termenele legale, hotărârile au devenit irevocabile.

La fel, Curtea a stabilit că în afara termenelor legale, partea adversă a depus contestație, care a fost admisă de instanța internă, iar în cadrul examinării cauzei, hotărârile pronunțate în favoarea reclamantului au fost anulate.

Prin urmare, Curtea a considerat că există o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că cererea de recurs

este depusă cu omiterea evidentă a termenului de declarare, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, recursul declarat de Școala Profesională or. Cimișlia, reprezentată de avocatul Rusu Serghei, urmează a fi considerat inadmisibil, fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Școala Profesională or. Cimișlia, reprezentată de avocatul Rusu Serghei.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh